

Energimyndighetens redovisning av miljöledningsarbetet 2007

Del I. Redovisas årligen av alla myndigheter (grupp 1, 2 och 3)

1 a. Är myndigheten ISO-certifierad   Nej

1 b. Är myndigheten EMAS-registrerad   Nej

2 a. Arbetar ni systematiskt med att förbättra miljöledningssystemet?

Ja

2 b. Om *ja*, hur arbetar ni med att förbättra miljöledningssystemet?

Myndigheten genomför revisioner. Sätter årligen i VP-arbetet nya avdelningsvisa mål och följer upp målen. Ser i samband med ledningens genomgång över miljömål, miljöpolicy mm.

2 c. Om *nej*, ange orsaker till att ni inte arbetar med förbättring?

Redovisning av myndighetens miljöutredning, miljöpolicy och övergripande miljömål (frivilligt att redovisa för ISO-certifierade eller EMAS-registrerade myndigheter). Ange datum för senaste revidering.

3.a   Miljöutredningen är från år 2006

3 b.   Miljöpolicyn är från år 2006

3 c.   De övergripande miljömålen är beslutade den 23 januari 2006 och gäller i tills vidare.

Kommentar:

Det sker en fortlöpande översyn

Redovisning av detaljerade mål (frivilligt för ISO-certifierade eller EMAS-registrerade myndigheter)

4. Hur många av de detaljerade målen uppnåddes helt eller till mer än hälften? 3 av 3. Dessutom har myndigheten tre indirekta detaljerade mål som inte är mätbara på kort sikt.

---

5 a. Hur många mål mättes med hjälp av nyckeltal eller liknande mätmetod?
2.

5 b. Kryssa för de områden inom vilka nyckeltal använts. Ge exempel på använda nyckeltal inom varje sådan kategori.

☒ Pappersförbrukning: ...Papper/person olika kvalitéer

☒ Energiförbrukning: KWh

Avfall:

Utsläpp:

Utbildning:

Information:

☒ Resor/tjänsteresor: SJ statistik

Forskning:.

Utveckling av ledningssystemet:

De nationella miljökvalitetsmålen:

Leverantörer:

Myndighetens beslut/tillstånd/tillsyn

Uppföljning och utvärdering:

Upphandling:

☒ Annat: förbrukning OH-film

Kommentar:

Det finns inget fastlagt mål för energiförbrukning och resor men myndigheten stämmer årligen av förbrukningen. Vissa år i samband med översyn av miljöutredningen görs en enkät till personalen som tar upp arbets- och tjänsteresor in- och utrikes fördelat på transportmedel och reslängd.

Energimyndigheten har beslutat att resor ska klimatkompenseras.

Myndigheten har ännu inte något uppföljningssystem eller nyckeltal.

6 a. Integreras målen i verksamhetsplanen? Ja

6 b. Om *ja*, hur sker denna integrering?

I Energimyndighetens Strategiska Verksamhetsplan för 2006 – 2010 ingår det övergripande miljömålet som ett av myndighetens strategiska mål. I verksamhetsplanen ska kopplingen till de strategiska målen anges. I verksamhetsplaneringen ska också avdelningarna ta fram avdelningsvisa detaljerade miljömål.

7. Beskriv åtgärder under året i myndighetens miljöledningssystem som bedöms ha gett upphov till positiva effekter på miljön (*sammanställningen bifogas se bilaga 2*).

Övrigt miljöledningsarbete

8 a. Hur stor del av personalen har genomgått grundläggande miljöutbildning under året? 0 %

8 b. Genomförs miljöutbildning regelbundet, exempelvis till nyanställda?

Nej

Kommentar:

Flertalet av myndighetens medarbetare har en kvalificerad akademisk utbildning och hög kompetens inom miljöområdet. Inom avdelningarna sker utbildning i miljöfrågor vid behov i samband med ärendehandläggning. Det finns därför inom myndigheten tillgång till kompetens inom många miljöfrågor. Det är planerat att all personal kommer att erbjudas en utbildning i miljöledningssystemen under 2008 .

Miljöledningssystemet tas upp vid introduktionen av nyanställda.

9 a. Har revision av miljöledningssystemet genomförts under året?

Ja, Revisionen påbörjades 2006 och slutfördes 2007

10. Uppskatta nedlagd arbetstid under året för miljösamordnare eller motsvarande (obligatoriskt för grupp 3, frivilligt för grupp 1 och 2)

Ca 4 personveckor.

Eventuell kommentar:

11 a. Har myndighetens departement lämnat någon form av respons på senaste redovisningen till ledningen, miljöansvarig/miljöledare eller annan person? Ja

11 b. Om ja, i vilken form (t.ex. resultatdialogen, personlig kontakt, möte skriftligt etc.) och till vem har återkoppling ägt rum (t.ex. ledningen, miljöansvarig/miljösamordnare)

Myndighetens stabschef har haft personlig kontakt med myndighetens kontaktperson på departementet.

Del II. Redovisas årligen av myndigheter med centrala miljörelaterade uppgifter (grupp 1) och myndigheter med stor betydelse för miljön (grupp 2) Denna del är frivillig att svara på för grupp 3.

Redovisning av revision, arbete med den indirekta påverkan, övriga miljörapporteringar och upphandling m.m.

12 a. Senaste revisionen var: intern

och genomfördes december 2006 januari 2007

12 b. Beskriv revisionsaktiviteten (metod, innehåll, vem genomförde revisionen, hur ofta, rutiner etc.)

Revisionen gjordes mot standarden SS EN ISO 14001, Miljöledningssystem. Revisionens syfte var att ta reda på hur väl förankrade och integrerade myndighetens miljöpolicy, miljömål och handlingsplaner är i verksamheten. Revisionen genomfördes av myndighetens egen personal. Revisorerna kom från planeringsavdelningen dvs. inte från en sakavdelning. Revisionen bestod av två delar, dokumentstudier och intervjuer. Tre grupper intervjuades, GD och avdelningschefer, ett urval enhetschefer samt ett urval medarbetare. Dessutom intervjuades verksamhetsjuristen.

Revisionen var inriktad mot:

- Uppföljning av miljöpolicy, mål.
- Hur vet myndigheten att miljölagstiftningen följs?
- Hur följs regeringsuppdraget att införa miljöledningssystem upp i ledningsgruppen?
- Kompetens och utbildning.

13 a. Hur säkerställer ni att er indirekta miljöpåverkan beaktas?

Med skriftliga rutiner/checklistor   ja

Sakkunskap deltar i beredningen   ja

Annat sätt, nämligen: För varje beslut avseende forsknings- och utvecklingsprogram samt finansiering av forskningsprojekt görs en miljöbedömning kopplad till relevanta miljökvalitetsmål.

13 b. Ge minst ett exempel på hur indirekt miljöpåverkan beaktas.

Programmet Uthållig tillförsel och förädling av biobränslen har gjort en strategisk satsning på forskning om miljöeffekterna av stubbskörd mot bakgrund av att EU:s mål om 20 procent förnybar energi kommer att kräva mer biobränslen.

14. Ange vilka andra miljörapporteringar till Naturvårdsverket,

Miljömålsrådet eller Regeringskansliet som ni lämnat under året.

Sektorsrapport Energi som miljömål., EET strategin, och Årsredovisningen för 2007.

Frågorna nedan besvaras frivilligt varje år, obligatoriskt vart tredje år första gången avseende 2006

15. Hur säkerställer ni att miljöhänsyn tas vid upphandling (beskriv bl.a. policy, mål, handlingsplan, utbildning, användning av EKU-verktyget och checklistor, uppföljning)?

Skallkrav att anbudsgivaren ska redovisa sitt arbete med miljöfrågor/miljöplan

16. Beskriv hur "ledningens genomgång" utförs (vilka finns med, hur ofta, hur lång tid, innehåll etc.).

Ledningens genomgång sker en gång per år. Det är myndighetens ledningsgrupp, dvs. Generaldirektören och samtliga avdelningschefer, som medverkar.

Myndighetens miljöchef är föredragande. Vid ledningens genomgång behandlas resultatet av revision och görs en översyn av miljöpolicy, övergripande miljömål.

17. Vilka bieffekter på verksamheten ger ert miljöledningssystem upphov till?

Revisionerna har givit upphov till ett ökat intresse för miljöledningsprocessen hos de intervjuade, särskilt bland medarbetare och enhetschefer

Statens Energimyndighet

Eskilstuna 29 februari 2008.

Thomas Korsfeldt

Gregor Bunge

7. Beskriv åtgärder under året i myndighetens miljöledningssystem som bedöms ha gett upphov till positiva effekter på miljön

Miljöfrågorna är centrala i Energimyndighetens verksamhet och är väl integrerade i myndighetens verksamhet, därför anser myndigheten att miljöledningssystemet i sig inte har medfört mervärde för den indirekt miljöpåverkande verksamheten.

När det gäller den direkt miljöpåverkande verksamheten medför miljöledningssystemet förbättringar i verksamheten eftersom var och en kan påverka själv sitt beteende, målen är konkreta och går att följa upp med hjälp av nyckeltal. Detta i sin tur ger positiva effekter bl.a. i kostnader, reducering av koldioxidutsläpp, energiförbrukning osv.

Sammanfattningsvis kan sägas att miljöledningssystemet har medfört ett mer strukturerat arbetssätt i och med att policy, övergripande miljömål och delmål har tagits fram. Arbete pågår för att ytterligare förbättra målarbetet och att integrera målen i verksamhetsplanen.

Indirekt miljöpåverkande verksamhet

Energimyndighetens uppdrag är att bidra till omställningen av energisystemet. Det ska ske genom en effektiv och hållbar energianvändning med låg negativ inverkan på hälsa, miljö och klimat. Myndigheten arbetar därför med klimat, miljö och effektivisering i alla led, från produktion, via omvandling till användning, och i synnerhet med förnybara och koldioxidneutrala energislag. Klimatfrågan är en viktig drivkraft för arbetet.

Det är emellertid svårt att kvantitativt följa upp de indirekta miljöeffekterna eftersom stora delar av Energimyndighetens arbete är långsiktigt och effekterna på miljön ofta kan avläsas först långt fram i tiden. Men Energimyndighetens arbete med bl.a. forsknings- och utvecklingsprojekt i det Långsiktiga energipolitiska programmet bidrar till att uppfylla relevanta mål såsom Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Bara naturlig försurning och God bebyggd miljö, samt flera andra miljömål

När nya energilösningar introduceras måste risker för ny negativ påverkan på miljön uppmärksammas. Då Energimyndigheten ska ta beslut om att bevilja stödmottagare medel för att genomföra föreslagna projekt är frågan om vilka av miljömålen som kan påverkas lika naturlig som frågan om projektets energirelevans och vilken energieffektivisering som kan uppnås. På detta sätt tvingas alla som berörs av ärendets beredning och beslutsprocess redovisa vilken påverkan på natur och miljö som kan bli följden av projektets genomförande.

Energimyndighetens FUD-insatser utgår från myndighetens uppdrag. Här är även miljö kvalitetsmålen viktiga, direkt eller indirekt, men även allmänna principer om resurssnåla kretslopp och effektiv resurs- och energianvändning. Detta sammantaget ligger till grund för projekt och

program om förnybar energi, utveckling av olika energitekniker samt effektivare energianvändning inom industri och transporter.

Energimyndigheten bedriver på flertalet avdelningar ett klimat- och energiarbete som även innebär ett miljöarbete med bred inriktning från insatser på den lokala nivån (t.ex. i form av energirådgivning och projektet Uthållig kommun) till arbete med internationella frågor (t.ex. klimatförhandlingar). Detta arbete bidrar till att såväl de energipolitiska som de miljöpolitiska målen kan uppfyllas.

Under 2007 har Energimyndigheten fördelat 735 Mnkr till 472 projekt för energiforskning, utveckling och demonstration. Nedan några exempel på områden där positiva effekter ur miljöhänseende av Energimyndighetens *forsknings- och utvecklingsinsatser* kan förväntas.

- Regeringen har i juni 2007 beslutat om en stor satsning på forskning och utveckling inom området miljövänlig fordonsteknik. 245 miljoner kronor avsättes under perioden 2007 till och med år 2010. Satsningen syftade bl.a. till att Sverige får en miljövänlig transportsektor, Inriktningen är teknikutveckling, energieffektivare fordon och förnybara drivmedel. Av de 245 miljonerna beräknas cirka 125 miljoner i ett första steg avsättas för finansiering av gemensamma projekt tillsammans med USA avseende effektivisering av tunga fordon samt anpassning av dessa för biodrivmedel. Energimyndigheten kommer att ansvara för satsningen. Näringslivet förutsätts satsa minst lika mycket.

Det senaste året har Energimyndigheten lämnat stöd till ett 70-tal projekt för att utveckla fordon med mindre klimatpåverkan. Den sammanlagda budgeten för projekten är på 1134 miljoner kronor varav Energimyndigheten står för 343 miljoner kronor.

Merparten av forskningsprojekten inriktar sig på utveckling av hybridfordon samt energieffektivisering av konventionella fordon. Ett knappt tiotal projekt avser utveckling av fordonsteknik för alternativa drivmedel.

- Projekt som rör miljöanalytisk värdering av biobränslebaserade energiprocesser har påverkan på miljökvalitetsmålen Frisk luft, Ingen övergödning, Bara naturlig försurning och Begränsad klimatpåverkan genom att möjliggöra att biobränslen utnyttjas mer effektivt och därmed kan ersätta en större andel fossila bränslen. I Forsknings- och utvecklingsprogrammet Uthållig tillförsel och förädling av biobränsle har Energimyndigheten samlat all sin FoU-verksamhet rörande tillförsel och förädling av biomassa för energiändamål. Verksamheten spänner över såväl grundläggande forskning som industridrivna utvecklingsprojekt. Programmet finansierar både enskilda projekt och sammanhållen verksamhet såsom tvärdisciplinära storprojekt och externt administrerade utvecklingsprogram. Programmet drivs i samverkan med

skogsindustrin och energibranschen.
 Programmet består av de tre tematiska områdena Jordbruk, Skogsbruk, Förädling, samt det tvärgående området Strategisk kunskap.

Programmets övergripande mål är att bidra till att: En framtida kraftigt ökande efterfrågan på biobränsle kan mötas av en ökande och kostnadseffektiv tillförsel av bränslen av rätt kvalitet och med acceptabla miljökonsekvenser.

- Projekt som rör effektiv framställning av vissa industriella produkter har direkt påverkan på miljökvalitetsmålen Begränsad klimatpåverkan och en indirekt påverkan på miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö. Minskad energianvändning minskar användningen av fossila bränslen vilket minskar utsläppen av koldioxid, kväveoxider, luftburna partikelföroreningar, svaveldioxid etc.
- Projekt som rör värmesystem för klimatisering av byggnader har direkt påverkan på miljökvalitetsmål God bebyggd miljö då det syftar till att minska energianvändningen i byggnader. Detta genom att optimera värmesystemet med avseende på liten energianvändning och minimal spetseffekt.
- Projekt som rör optimering av processförhållanden för utveckling av industriell etanolproduktion baserad på lignocellulosa har indirekt påverkan på miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan, eftersom cellulosebaserad etanolproduktion erbjuder ett koldioxidneutralt alternativ till fossilbaserade fordonsbränslen och kan på sikt bidra till att begränsa climateffekter.

Energimyndigheten bedömer att kunskaperna om *energieffektivisering* har ökat de senaste åren och att intresset för effektiv energianvändning har ökat under år 2007. Det beror sannolikt både på ökade kostnader för energi och på det ökade intresset för klimatpåverkan, som återspeglas i medias rapportering. Genom att tillhandahålla information bidrar Energimyndigheten till att öka kunskapen om energieffektiviseringar hos allmänheten vilket kan bidra till attityd och beteendeförändringar. Det är ett viktigt led i att förbättra miljön då varje effektivisering som genomförs leder till ett minskat nettoutsläpp av fossila bränslen.

Nedan några exempel på insatser som syftar till effektivare energianvändning. Effekterna på klimatet och miljön i övrigt låter sig svårt mätas och redovisas i kvantitativa mått. Det handlar framför allt om en mängd olika åtgärder som genomförs av olika aktörer.

- Energimyndigheten har genomfört ett flertal större informations- och utbildningsinsatser under 2007. Riktade insatser har gjorts till kommunala energirådgivare och regionala energikontor, hushåll, företag, näringslivet m.fl. För de genomförda informationsinsatserna gäller att effekterna av dem ännu inte kan bedömas. Rimligtvis är det dock så att en kunskapshöjning hos berörda aktörer över sikt leder till en ökad energieffektivisering.

- Testverksamheten av energikrävande produkter innebär också att miljöaspekter belyses. Information leder till att konsumenter informeras om resultaten av de tester som genomförs av myndigheten vilket kan förväntas påverka valet av produkter. Tester medför också att producenter påverkas att förbättra sina produkter.
- Programmet CERBOF – Centrum för energi- och resurseffektivitet i byggande och förvaltning vill öka tempot i energieffektiviseringen, både när det gäller nybyggnad och i existerande byggnadsbestånd. Syftet är att dels minska sektorns klimatpåverkan, dels minska energikostnaderna för kunder och brukare. Det handlar dels om ny eller tillämpad teknik, dels om att ändra attityder och processer hos olika aktörer.
- Energimyndigheten har under 2007 stöttat ett antal demonstrationsprojekt för passivhus, däribland Villa Malmberg i Lidköping, Vargbroskolan i Storfors, Stanleybostäder i Västra Hamnen i Malmö. Nu när byggandet ökar är det mer kostnadseffektivt att ge stöd i form av teknisk kompetens till både beställare och byggare för att säkerställa att tekniken får bibehålla sitt goda rykte. Det är också viktigt med stöd till utvärdering och uppföljning så att de byggnader som byggs också kan visas upp som goda exempel. Att minimera behovet av energitillförsel i en byggnad ger en minimal miljöpåverkan. I december 2007 finns 120 färdiga och inflyttade lägenheter byggda efter passivhuskonceptet. Efter årsskiftet 2007-2008 förväntas totalt över 200 lägenheter vara färdiga. Utvecklingen av antalet byggprojekt pekar fortsatt uppåt och totalt omkring 900 radhuslägenheter kommer att finnas klara efter utgången av 2009.
- PFE¹-systemet ställer krav på företagen om införandet av ett energiledningssystem och inköpsrutiner inklusive genomförandet av energieffektiviseringsåtgärder som också har miljöaspekter. De deltagande företagen har garanterat en besparing om minst 1 TWh. Under året har alla VA-verk anmält att de ska gå med i PFE-systemet.

Myndighetens bedömning är att intresset för produktion och användning av *förnybara källor* har ökat 2007 mer än tidigare år. Energimyndighetens insatser för att öka produktion av flödande energislag såsom stöd till utveckling av våg- och vindkraft bedöms ligga väl i tiden liksom de fortsatta insatserna för ökad produktion och användning av biobränsle. Kostnaderna för de mest utvecklade energikällorna såsom våg- och solkraft fortfarande är för höga för ett genombrott på marknaden. Inom vindkraften pågår flera projekt inom forskningsprogrammet Vindforsk II. Forskningen omfattar bland annat modeller för ljudspridning över havet samt modeller för omgivningens maskerande effekt på ljudet från vindkraftverken. Utgrundens fyr har under ett par år levererat mätvärden av ljudspridning i marin miljö under

---

¹ Program för energieffektivisering i energiintensiv industri

olika betingelser. Under 2007 levererades resultaten av projektet. Resultaten av mätningarna från Utgrunden utgör värdefulla data.

Energimyndigheten är tillsynsmyndighet för *elcertifikatsystemet*, vars mål är att öka den årliga elproduktionen från förnybara energikällor med 17 TWh år 2016 jämfört med 2002 års nivå. Elcertifikatsystemet har därmed betydelse för flertal miljömål, däribland Begränsad klimatpåverkan. Anläggningar som produceras med någon av följande energikällor är berättigade att tilldelas elcertifikat: vindkraft, viss vattenkraft, vissa biobränslen, solenergi, geotermisk energi, vågenergi och torv i kraftvärmeverk.

Energimyndigheten är Kontoföringsmyndighet medan Naturvårdsverket är Tillsynsmyndighet för handel med *utsläppsrätter i Sverige*. Myndighetens roll består i huvudsak i att förvalta och utveckla det svenska registret för handel med utsläppsrätter så att det motsvarar de krav som ställs av EU och FN. Att myndigheten utför denna roll på ett tillförlitligt och kompetent sätt är en förutsättning för systemets funktion och för att systemet ska kunna bidra till uppfyllelsen av miljömålet Begränsad klimatpåverkan och Sveriges internationella åtagande om minskade utsläpp av koldioxid enligt Kyotoprotokollet.

Myndighetens bidrag till att utveckla Kyotoprotokollets flexibla mekanismer till trovärdiga och effektiva instrument i *det internationella klimatsamarbetet* kan nämnas CDM² och JI³-projekt. Förutom minskning av koldioxid ger projekten andra positiva miljöeffekter, som minskning av andra luftföroreningar och andra bidrag till hållbar utveckling.

Mer om Energimyndighetens åtgärder avseende den indirekt miljöpåverkande verksamheten återfinns i Energimyndighetens årsredovisning 2007.

Direkt miljöpåverkande verksamhet

- Närvarogivare har installerats i publika utrymmen(toaletter)
- Nya kopiatorer har införskaffats med ännu bättre miljövärden.
- En översyn av tjänstereseavtalet har påbörjats
- Alla anställda fick i julkapp en kontaktlist som stänger all ansluten utrustning när huvudapparaten slås av.
- Myndigheten har beslutat om klimatkompensation av resor.

---

² Clean development Mechanism (med länder som inte har kvantifierade åtaganden under protokollet)

³ Joint Implementation

